

Handläggare
Karlsson Daniel

Datum
2015-11-19

Diarienummer
ALN-2015-0225.60

Kommunstyrelsen

Samråd om förslag till innerstadsstrategi och översiktsplan för Uppsala kommun (Dnr KSN-2014-0505 respektive KSN-2014-1327)

Äldrenämnden har tagit del av förslaget till innerstadsstrategi och översiktsplan för Uppsala kommun och har följande synpunkter att anföra:

Innerstadsstrategi

Nämnden ser positivt på ambitionen att prioritera gångtrafiken i innerstaden. Detta ställer krav på konkreta åtgärder i stadsrummet för att rörelsestråken ska upplevas som trygga, säkra, orienterbara och tillgängliga. På gågator måste säkerställas att annan trafik, framför allt biltrafiken, verkligen rör sig på gångtrafikanternas villkor. Detta är särskilt viktigt för äldre, som i vissa fall har ett långsammare rörelsemönster och sämre syn och hörsel än yngre personer.

Området kring Resecentrum präglas i dagsläget av en otrygg trafiksituation. Det handlar främst om den bussgata som löper parallellt mellan Kungsgatan och det nya stationshuset. Äldrenämnden ser det därför som önskvärt att undersöka hur säkerheten och tryggheten i detta område kan förbättras.

Strategin lyfter fram Åstråket som en betydande grönbå tillgång i innerstaden. Äldrenämnden vill understryka vikten av en kontinuerlig tillgänglighetsanpassning av stråket för att möjliggöra för äldre med nedsatt fysisk och kognitiv funktionsförmåga att kunna röra sig i området. Enkla åtgärder som utplaceringar av bänkar kan underlätta detta. Viktigt är även hur trottoarer och gångstråk är separerade från cykeltrafik.

Uppsala kommun står inom de närmaste decennierna inför en demografisk utveckling med ett ökat antal äldre personer. Mellan år 2015 och 2030 förväntas en fördubbling av antalet personer 80 år och äldre i kommunen. Ett ökat behov av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser innebär att efterfrågan på lägenheter i särskilt boende förväntas öka kraftigt. Inte minst med tanke på att innerstaden har en något högre andel personer över 80 år jämfört med andra stadsdelar, en andel som dessutom förväntas öka, måste det vägas in vid planeringen av ny bebyggelse/kompletteringsbebyggelse.

Översiktsplan

Uppsala kommun står inom de närmaste decennierna inför en demografisk utveckling med ett ökat antal äldre personer. Mellan år 2015 och 2030 förväntas en fördubbling av antalet personer 80 år och äldre i kommunen. Ett ökat behov av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser innebär att efterfrågan på lägenheter i särskilt boende förväntas öka kraftigt. Som framgår av planen är det därför av yttersta vikt att möjligheten till etablering av särskilda boenden för äldre säkerställs genom markreservation i nya bostadsområden.

Äldreperspektivet behöver även genomsyra utbyggnaden av det ordinarie bostadsbeståndet. Ett större utbud på bostäder som är attraktiva för äldre förbättrar möjligheterna till en större åldersintegration i stadsmiljön och motverkar tillkomsten av särskilda enklaver för äldre, barnfamiljer etc. och främjar inkludering i stadsmiljön. Många äldre önskar flytta från sin villa eller större bostadsrätt till en mindre lägenhet, gärna hyresrätt, med små underhållsbehov. Sådana flyttkedjor ökar rörligheten på bostadsmarknaden och möjliggör ett mer effektivt utnyttjande av det totala bostadsbeståndet.

Äldrenämnden anser att de två strukturbilderna (enkärning och flerkärning stad) är användbara som utgångspunkter i kommunens framtida planering. Nämnden vill dock framhålla att dessa scenarier medför en ännu större konkurrens om mark i de centrala delarna av Uppsala. Detta skapar ytterligare utmaningar i att samtidigt säkerställa att den sociala infrastrukturen kan få plats och byggas ut i innerstaden. Det gäller inte minst särskilda boenden för äldre, där behovet förväntas öka kraftigt under de närmaste decennierna. Det är även viktigt att en förtätning av staden inte sker på bekostnad av kvalitativa park-/grönområden i bostadnära miljöer.

Nämnden vill även betona vikten av att det växande antalet äldre i högre utsträckning måste börja ses som en resurs. Nya former av samspel mellan individ och samhälle måste utvecklas vad gäller självständighet, inflytande och aktiviteter. Denna växande skara äldre har bättre hälsa, bättre ekonomiska resurser samt större vilja och vana att vara aktiva och delaktiga i samhällslivet än tidigare generationer. Samtidigt finns stora skillnader i ekonomiska resurser i åldersgruppen. Det betyder att utbudet av bostäder behöver vara varierat, med möjlighet till boende i olika storlekar och prisklasser.

Äldrenämnden ser därför positivt på att det sociala hållbarhetsperspektivet och den sociala infrastrukturen integrerats i planen. Nämnden ser det som sin uppgift att, i samverkan med andra aktörer, bidra till att det sociala hållbarhetsperspektivet och den sociala infrastrukturen integreras i planeringsprocesser för den framtida utvecklingen av kommunen.

Värden som tillgänglighet, trygghet, inkludering och trafiksäkerhet är centrala i skapandet av en god kommun för samtliga kommuninvånare. Nämnden ser positivt på att dessa värden är relativt närvarande i beskrivningen av hur de olika målen i planen ska uppnås och vill i detta sammanhang särskilt framhålla tillgängligheten som en nyckelfråga när det gäller äldres möjligheter att förflytta sig i stadsmiljön och ta del av offentliga anläggningar, friluftsliv och olika evenemang. Vikten av god orienterbarhet i stadsmiljön och i nya bostadsområden kan behöva understrykas ytterligare i planen under mål nr 7.

Den alternativa livsmiljön i kommunens tätorter och på landsbygden bör ses som en möjlighet att kunna erbjuda en boendesituation och livsstil som tilltalar många människor. Landsbygden och tätorterna måste ses som en resurs som kan stärka kommunens attraktivitet. Nämnden vill därför understryka vikten av att de två strukturbilderna måste kombineras med en utveckling av de mindre tätorterna i kommunen. Viktigt är i detta sammanhang utvecklingen för de små tätorterna och landsbygden samt deras roll som stödjepunkter för infrastruktur och basservice. För att stödja människors möjligheter till kvarboende på landsorten och de mindre tätorterna bör även en mångfald finnas vad gäller boende- och upplåtelseformer för att äldre personer ska kunna bo kvar i sin invanda miljö.

En av Uppsalapriinciperna lyder *öka tätheten i noder och stråk*.

Äldrenämnden vill understryka vikten av att möjliggöra att mark för särskilda boenden för äldre kan reserveras i anslutning till kollektivtrafikstråk, då en god kollektivtrafikförsörjning är en av de enskilt viktigaste faktorerna för attraktiviteten för särskilda boenden.

Det finns ett behov av att förtydliga och definiera vissa begrepp i planen, såsom vad som innefattas i begrepp som *social infrastruktur* och *verksamheter*. Någon form av bifogad ordlista skulle därför kunna göra planen mer lättillgänglig.

Äldrenämnden

Monica Östman
Ordförande

Annie Arkebäck-Morén
Sekreterare

Handläggare
Karlsson Daniel

Datum
2015-11-01

Diarienummer
ALN-2015-0225.60

Äldrenämnden

Samråd om förslag till innerstadsstrategi och översiktplan för Uppsala kommun

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att avge yttrande över förslag till innerstadsstrategi och översiktplan till kommunstyrelsen enligt upprättat förslag.

Sammanfattning

Översiktsplanen är en avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör utvecklas - i staden, på landsbygderna och i tätorterna. Översiktsplanen ger en ram för den fysiska utvecklingen och hur olika intressen kan samspela och ger också vägledning för ställningstaganden om stora och viktiga investeringar, beroende på hur omvärlden utvecklas. Innerstadsstrategin har tagits fram som ett fördjupat strategidokument som kopplar till arbetet med kommunens nya översiktsplan, översiktsplanens prioriterade målområden och särskilda Uppsalaprinciper.

I samrådsyttrandet till ny översiktplan och innerstadsstrategi framhåller äldrenämnden vikten av att säkerställa möjlighet till utbyggnad av den sociala infrastrukturen, främst särskilda boenden för äldre i olika delar av kommunen och staden. För nämnden är särskilt värden/principer som tillgänglighet, trygghet, inkludering och trafiksäkerhet centrala i skapandet av en god kommun för samtliga kommuninvånare. I innerstaden behöver trygga och tillgängliga rörelsestråk för gångtrafik prioriteras.

Ärendet

Översiktsplanen

Översiktsplanen är en avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör utvecklas - i staden, på landsbygderna och i tätorterna. Översiktsplanen ger en ram för den fysiska utvecklingen och hur olika intressen kan samspela och ger också vägledning för ställningstaganden om stora och viktiga investeringar, beroende på hur omvärlden utvecklas. För att förändringar konkret ska genomföras behöver dock översiktsplanen kompletteras och fördjupas inom olika områden.

För att säkra att miljöaspekter integreras i planen ska därför en miljöbedömning av översiktsplanen göras. Uppsala kommun har valt att ta ett steg längre i arbetet med denna översiktsplan och gör en hållbarhetsbedömning där även sociala och ekonomiska aspekter bedöms.

Översiktsplanen utgår från fyra temaområden som vart och ett innefattar ett antal mål för kommunens utveckling.

- Uppsala i världen
- Vi blir fler
- En kommun för alla
- De goda livet

De olika målen har i planen konkretiserats i ett antal strategiska delsteg för att möjliggöra att målen nås. I översiktsplanen redovisas även ett antal principer för samhällsbyggnad i kommunen. Dessa är:

- Öka tätheten i noder och stråk
- Koppla samman
- Skapa mervärden
- Blanda
- Utnyttja och utveckla det platsspecifika
- Skapa närheter
- Samordna investeringar

En ökande takt i befolknings- och sysselsättningsutvecklingen i Uppsala kommun ger stora utmaningar för kommunens fysiska utveckling. Att åstadkomma den attraktivitet och kapacitet som är en förutsättning för högre utvecklingstakt är därför av central betydelse.

Förslaget till översiktsplan visar två strukturbilder för hur detta kan ske, flerkärning respektive enkärning stad. I scenario flerkärning sker befolkningsutvecklingen främst i stadsnoder i Gränby, Bergsbrunna (Uppsala södra) och Gottsunda-Ultuna. I scenario enkärning förväntas befolkningsutvecklingen främst ske i centrala delen av Uppsala stad.

Arbetet med att ta fram förslaget till översiktsplan av letts av en projektgrupp (ÖP-teamet). Framtagandet av planen har gjorts i samarbete och samråd med ett brett urval av kommunala representanter. I detta arbete har även äldreförvaltningen varit representerad.

Innerstadsstrategin

Innerstadsstrategin har tagits fram som ett fördjupat strategidokument som kopplar till arbetet med kommunens nya översiktsplan och översiktsplanens prioriterade målområden och särskilda Uppsalaprinciper. Strategin bygger på en vision som mynnar ut i sex utgångspunkter för stadsliv enligt följande.

- Utveckla centrala staden med attraktiva och flexibla mötesplatser för alla
- Prioritera centrala staden för gående och vistelse
- Sammankoppla stadens centrala delar i ett mer finmaskigt nät
- Förstärk kollektivtrafikens attraktivitet med tydliga stråk och strategiskt lokaliserade knutpunkter
- Utvidga och utveckla centrala stadens yta för handel och stadsliv
- Utveckla Uppsalas identitet som en dynamisk och växande universitets- och kulturstad

Tillsammans bildar dessa planförslaget, stadslivskartan. Stadslivskartan kompletteras av tre traditionella kartor som var för sig redovisar rörelse, plats och park samt bebyggelse.

Centrala Uppsala har två tydliga mittpunkter i Resecentrum och Stora torget. Resecentrum utgör samlingspunkten för resande med kollektivtrafik och Stora torget är samlingspunkten för handel och stadsliv. Från dessa punkter avgränsas innerstaden till ett område inom en kilometer vilket motsvarar ett gångavstånd på tio minuter. Avgränsningen har dock anpassats så att den omfattar utvecklingsområdena i Kungsängen och Åstråket. Mot öster har området istället begränsats för att inte omfatta för stor del av villaområdet i Fålhagen.

Det geografiska området för det som idag kallas centrum kommer sannolikt att växa. Den redovisade avgränsningen är därför inte att betrakta som någon exakt gräns längs utpekade gator utan ska tolkas som en ungefärlig framtida utbredning.

Föredragning

Översiktsplan

I samrådsyttrandet framhåller nämnden bl.a. vikten av att säkerställa möjlighet till utbyggnad av den sociala infrastrukturen, främst särskilda boenden för äldre i olika delar av kommunen och staden. Äldrenämnden framhåller även det positiva i att det sociala hållbarhetsperspektivet och den sociala infrastrukturen integrerats i översiktsplanen. För nämnden är särskilt värden/principer som tillgänglighet, trygghet, inkludering och trafiksäkerhet centrala i skapandet av en god kommun för samtliga kommuninvånare.

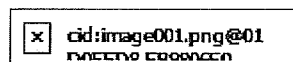
Innerstadsstrategi

I samrådsyttrandet framhåller äldrenämnden vikten av trygga rörelsestråk för gående och att de grönblå stråken i innerstaden är tillgängliga även för personer med nedsatt funktionsförmåga. Nämnden betonar även att det ökade behovet av lägenheter i särskilda boenden för äldre måste vägas in i planeringen och utvecklingen av den framtida innerstaden.

Äldreförvaltningen

Gunn-Henny Dahl
T.f. förvaltningsdirektör

Från: Carlén Göran för Översiktsplan
Skickat: den 15 september 2015 08:02
Till: Översiktsplan
Ämne: Samråd om förslag till ny översiktsplan och innerstadsstrategi för Uppsala kommun
Bifogade filer: Sändlista.pdf; Remissbrev.pdf

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Handläggare
Brita Christiansen
Katarina Fehler

Datum
2015-09-14

Diarienummer
KSN-2014-1327
KSN-2014-0505

Mer information:
www.uppsala.se/engageradig

Enligt sändlista

Samråd om förslag till ny översiktsplan och innerstadsstrategi för Uppsala kommun - den 15 september till 15 november 2015

Kommunstyrelsen beslutade den 26 augusti att samrådsbehandla förslagen till ny översiktsplan och innerstadsstrategi. Översiktsplanen visar den långsiktiga färdriktningen för hur bebyggelse, transportsystem och grönområden bör utvecklas i kommunen. Den nuvarande översiktsplanen antogs 2010. Kommunfullmäktige beslutade våren 2014 om en uppdatering med ett förlängt tidsperspektiv till 2050 och en beredskap för högre takt i befolknings- och näringslivsutvecklingen. Till översiktsplanearbetet har kopplats en fördjupning om hur Uppsalas centrum ska utvecklas. Denna ”innerstadsstrategi” visar mer i detalj hur stadens centrala delar bör utvecklas för att kunna stödja en fortsatt tillväxt med bibehållna och utvecklade kvaliteter.

Läs och lämna synpunkter senast 15 november 2015

Alla som bor och verkar i Uppsala kommun bjuds nu in att lämna synpunkter på förslagen till ny översiktsplan och innerstadsstrategi. Ta del av de båda planförslagen och lämna dina synpunkter på www.uppsala.se/engageradig senast den 15 november. Kortversioner och enstaka tryckta exemplar av de fullständiga förslagen till översiktsplan och innerstadsstrategi kan hämtas i kommuninformation, Stationsgatan 12 eller beställas (018 – 727 18 10 eller kommuninformation@upsala.se). Ytterligare exemplar kan köpas till självkostnadspris.

Brev med mer information och sändlista bifogas detta mejl

I remissbrevet finns också datum för samrådsmöten mm

Välkommen med dina synpunkter!

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

